

37. B Ö L Ü M

Partner Şiddetinin Adli Psikiyatrik Değerlendirilmesi: PTSD Olgusu

Halis DOKGÖZ¹
Nursel GAMSIZ BİLGİN²
Hakan KAR³
Burak BULUT⁴
Ebru YAŞAT AKSAY⁵

Giriş

Şiddet, insanların vücut bütünlüğüne karşı eylemlerin tamamıdır. Bir hareketin, bir gücün derecesi, sertlik, karşı görüşte olanlara kaba kuvvet, kaba güç kullanma anlamlarına gelmektedir (1). Kastedilen kaba kuvvet; işkence, vurma ve yaralama olduğu gibi psikolojik acı çektirme de bu eylemlerden biridir (2, 3).

Şiddet denildiğinde ilk akla gelen fiziksel şiddet olmasına rağmen sözel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet türleri de fiziksel şiddet kadar sık görülür ve benzer patolojilere neden olur. Son zamanlarda yapılan çalışmalara göre ısrarlı takip (stalking) de bir şiddet türü olup, telefonla arama, telefonda ve sosyal medya hesapları üzerinden mesaj atma ve fiziki olarak takip etme yollarıyla olmaktadır (4, 5, 6). İçerisinde en yaygın olanı aile içi kadına ve çocuğa uygulanan şiddettir (7).

Aile; aralarında kan bağı olan bireylerin ortak bir evi ve hayatı paylaştığı en küçük sosyal yapı olup aile içi şiddet, bu sosyal yapı içerisinde

deki bir bireyden diğerine yöneltilen her türlü şiddet davranışdır (8, 9). Bu davranış kişinin eşine, çocuklarına, anne babasına, kardeşlerine veya yakın akrabalarına yöneliktir. Eski eş ve/veya erkek arkadaşına, nişanlıya karşı uygulanan şiddet de bu kapsama girer (10, 11). Şiddet aile içindeki bireylerin fiziksel ve psikolojik bütünlüğüne ciddi zararlar verip aile yapısında yıkıcı etkiler yaratır (7, 12, 13).

Aile içerisinde cinsiyete dayalı, kadın üzerinde baskı ve üstünlük kurmak amacıyla yapılan ve psikolojik, cinsel, ekonomik, fiziksel zararlara neden olan eylemlerin hepsi kadına yönelik aile içi şiddet olarak tanımlanır (14, 15, 16).

Kadına yönelik aile içi şiddet; fiziksel patolojilere, cinsel yolla bulaşan hastalıklara, istenmeyen gebeliklere ve de zaman zaman göz ardı edilebilen psikiyatrik patolojilere de neden olabilmektedir. Hatta psikiyatrik patolojiler kimi zaman fiziksel zararlarından daha yıkıcı olabilmektedir. Fiziksel patolojileri tespit etmek kolayken, ruhsal patolojilerin önemsenmemesi,

¹ Prof. Dr., Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, halisdokgoz@mersin.edu.tr

² Prof. Dr., Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, nurselbilgin@yahoo.com

³ Prof. Dr., Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, hakankar@mersin.edu.tr

⁴ Arş. Gör. Dr., Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, burakbulut090416@gmail.com

⁵ Arş. Gör. Dr., Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, yasatebru@gmail.com

İstanbul sözleşmesinin de feshedilmesi ile kadına yönelik ve aile içi şiddet alanında yasal boşluklar oluştuğu, cinsiyet farklılığı olmadan bireylerin hak ve hukuklarını gözetemeyen, maddi ve manevi zararları gidermeye yönelik yasal düzenlemelere ihtiyaç olduğu aşikardır. Bu konuda gerekli adımların kanun koyucular ve konunun uzmanları tarafından atılması elzemdir.

Kaynaklar

1. <http://www.sozluk.gov.tr>, (erişim tarihi: 28.04.2021).
2. Soy Yiğit, Y. PARTNER ŞİDDETİNİN SOSYAL ROLLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.
3. Kocacık, F. (2004). *Aile içi ilişkilerde kadına yönelik şiddet: Türkiye'den örnekler*. Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
4. Akyuz, G., Kugu, N., Dogan, O., & Ozdemir, L. (2002). Bir Psikiyatri Polikliniğine Basvuran Evli Kadın Hastalarda Aile İçi Şiddet, Evlilik Sorunları, Basvuru Yakınması ve Psikiyatrik Tanı. In *Yeni Symposium* (Vol. 40, No. 2, pp. 41-48).
5. Aktaş, B., Pasinlioğlu, T., & Demirdüzen, N. (2017). Kadın doğum polikliniğine başvuran evli kadınların algıladıkları duygusal istismar ve etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Journal Of Forensic Medicine*, 31, 3.
6. Enstitüsü, H. Ü. N. E. (2015). *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması* (2015).
7. Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The lancet*, 360(9339), 1083-1088.
8. Kemerli, N. (2003). Aile içinde kadına yöneltilen şiddet. *Kadına Yönelik Şiddet ve Hekimlik Sempozyum Kitabı, Ankara Tabip Odası Yayınları, Ankara*, 41-58.
9. BAŞER, D., & DÖĞÜCÜ, M. EVLİ KADINLARIN BENLİK SAYGISI, TEMEL KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE MARUZ KALDIKLARI AİLE İÇİ ŞİDDET ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21(50), 278-313.
10. Akın, M. (2013). Aile içi şiddet. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 71(1), 27-41.
11. Karınca, E. (2008). *Kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin hukuksal durum ve uygulama örnekleri*. TC Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.
12. Ünal, G. (2005). Aile içi şiddet. *Aile ve Toplum Dergisi*, 2(8), 85.
13. Yüksel, Ş., Dayağı, E., & Tekeli, D. K. D. K. (1993). 'ler Türkiye'sinde Kadın Bakış Açısından Kadınlar. *İletişim Yayınları, İstanbul*.
14. Çakır Parmaksızoğlu, A. (2011). *Aile içi şiddet mağduru olup boşanma sürecinde bulunan kadınlarda travma sonrası stres belirtileri ve ilişkili özellikler* (Master's thesis, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
15. Pimentel Matt. Intimate Partner Violence during COVID-19 Isolation in the United States for Gay Men. SageSubmissions. 2020. Available from: <https://doi.org/10.31124/advance.12114585.v1>.
16. Jewkes R. Intimate partner violence: causes and prevention. *Lancet*. 2002; 359(9315), 1423-1429
17. Violence against women: A priority health issue (No. WHO/FRH/WH/97.8). World Health Organization. [Internet]. 1997. [Cited 2021 May 17]. Available from: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/63553/WHO_FRH_WH_97.8.pdf?sequence=1&isAllowed=y
18. Astin, M. C., Oglan-Hand, S. M., Coleman, E. M., & Foy, D. W. (1995). Posttraumatic stress disorder and childhood abuse in battered women: Comparisons with maritally distressed women. *Journal of consulting and clinical psychology*, 63(2), 308.
19. Jones, L., Hughes, M., & Unterstaller, U. (2001). Post-traumatic stress disorder (PTSD) in victims of domestic violence: A review of the research. *Trauma, Violence, & Abuse*, 2(2), 99-119.
20. Davison, G.C., Neale, J. M. (2004) *Anormal Psikolojisi*. Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
21. MÜDÜRLÜĞÜ, K. S. G. (2008). TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ULUSAL EYLEM PLANI.
22. Vu, N. L., Jouriles, E. N., McDonald, R., & Rosenfield, D. (2016). Children's exposure to intimate partner violence: A meta-analysis of longitudinal associations with child adjustment problems. *Clinical psychology review*, 46, 25-33.
23. Özbey, O. (2012). Kadına Yönelik Şiddet-Şiddetin Temelleri. *Hukuk Gündemi*, 1, 37-39.
24. Wang, S., An, L., & Cochran, S. D. (2002). Women's Health. Detels R, McEven J, Beaglehole R, Taraka H.
25. Meit, S. S., Fitzpatrick, K. M., & Selby, J. B. (2007). Domestic violence: intimate partner violence. *Textbook of medicine. 7th ed. Philadelphia: Saunders, Elsevier*, 47-67.
26. DSÖ(2014b).http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/VAW_Prevalance.jpeg?ua=1 Erişim tarihi: 18.05.2021
27. Devries, K. M., Mak, J. Y., Garcia-Moreno, C., Petzold, M., Child, J. C., Falder, G., ... & Watts, C. H. (2013). The global prevalence of intimate partner violence against women. *Science*, 340(6140), 1527-1528.
28. Enstitüsü, H. Ü. N. E. (2015). *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması* (2015).
29. Müdürlüğü, T. B. K. S. G. (2009). *Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet*. Ankara: Elma Teknik Basım Matbaacılık, 6, 2017.
30. Şahin, Z. (2018). *Aile içi şiddet maduru olan kadınlarda kendilik algısı, psikopatoloji ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri* (Master's thesis, Işık Üniversitesi).
31. Tamgoç Yıldız, S. (2019). *Kadına yönelik şiddetin farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Doctoral dissertation, Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>.

32. Öyekçin, D. G., Yetim, D., & Şahin, E. M. (2012). Kadına yönelik farklı eş şiddeti tiplerini etkileyen psiko-sosyal faktörler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(2), 73-81.
33. Altınay, A., & Arat, Y. (2008). Türkiye’de kadına yönelik şiddet (2. Baskı). *İstanbul: Punto Baskı Çözümleri*.
34. Yetim, D. (2008). Edirne şehir merkezinde kadınlara yönelik şiddet sıklığı ve etkileyen faktörler.
35. Sahin, B. B., & Dundar, P. E. (2017). Violence against women and quality of life/Kadına yönelik siddet ve yaşam kalitesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(3), 203-211
36. Golding, J. M. (1999). Intimate partner violence as a risk factor for mental disorders: A meta-analysis. *Journal of family violence*, 14(2), 99-132.
37. Beydoun, H. A., Beydoun, M. A., Kaufman, J. S., Lo, B., & Zonderman, A. B. (2012). Intimate partner violence against adult women and its association with major depressive disorder, depressive symptoms and postpartum depression: a systematic review and meta-analysis. *Social science & medicine*, 75(6), 959-975.
38. Trevillion, K., Oram, S., Feder, G., & Howard, L. M. (2012). Experiences of domestic violence and mental disorders: a systematic review and meta-analysis. *PloS one*, 7(12), e51740.
39. Salcioglu, E., Urhan, S., Pirinccioglu, T., & Aydin, S. (2017). Anticipatory fear and helplessness predict PTSD and depression in domestic violence survivors. *Psychological trauma: theory, research, practice, and policy*, 9(1), 117.
40. Adams, J. A. (2011). Medical evaluation of suspected child sexual abuse: 2011 update. *Journal of child sexual abuse*, 20(5), 588-605.
41. Watkeys, J. M., Price, L. D., Upton, P. M., & Maddocks, A. (2008). The timing of medical examination following an allegation of sexual abuse: is this an emergency?. *Archives of disease in childhood*, 93(10), 851-856.
42. Kocabaşoğlu, N. (2005). Özdemir S. Travma sonrası stres bozukluğunda kullanılan ölçeklere genel bir bakış. In *Yeni Symposium* (Vol. 43, No. 4, pp. 173-8).
43. ÇINAR, A. R. (2015). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine İlişkin İstanbul Sözleşmesinin Ceza Hukuku Alanında Öngördüğü Yükümlülükler. *Terazi Hukuk Dergisi*, 10(106), 55-79.
44. Güler, Ç. ve Akın, L. (2015). Hacettepe Halk Sağlığı Temel Bilgiler Kitabı. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.